

Республикэу Адыгеим гъесэныгъэмрэ шIэнныгъэмрэкIэ и Министерств

**Адыгэ Республикэм гъесэныгъэмкIэ икъэралыгъо бюджет гъэпсыпIэ
зиIэ сэнэхъат тедзэ язытырэ къулыкъушIапI «Адыгэ Республика
сэнэхъат хэгъэхъо институт»**

Апыщ Ф.Н., КIэсэбэжь Н.И.

Методикэ ушъыйхэр

**Егъэджэн предметхэу «Адыгабзэ» ыкIи «Адыгэ литератур» зыфиIохэрэм
язэгъэшIэн къытыгъэм уасэ фэзышIырэ шапхъэхэр (системэр)**

Апэрэ - яплIэнэрэ классхэр

**Федеральнэ къэралыгъо гъесэныгъэ
шапхъэхэм адиштэу гъэпсыгъэ**

Мыекъуапэ, 2023

УДК 373. 3.016: 811. 352. 3.

ББК 74.268. 19 =602.24

А 40

Адыгэ Республикэм гъесэныгъэмкІэ икъэралыгъо бюджет гъэпсынІэ зиІэ сэнэхъат тедзэ язытырэ къулыкъушианI «Адыгэ Республике сэнэхъат хэгъэхъо институт» зыфиIорэм иредакционно – издательскэ совет шунашъокІэ къыдэкIы

*КъыдэгъэкIыгъэнымкІэ пишэдэкIыжь зыхырэр: **Тхъагъо Ф.Р.**, Адыгэ Республикэм гъесэныгъэмкІэ икъэралыгъо бюджет гъэпсынІэ зиІэ сэнэхъат тедзэ язытырэ къулыкъушианI «Адыгэ Республике сэнэхъат хэгъэхъо институт» зыфиIорэм ипащ, педагогикэ шIэнныгъэхэмкІэ кандидат, доцент.*

Научнэ редакторхэр: **Бырсыр Б.М.**, филология шIэнныгъэхэмкІэ доктор, профессор.

Шумэн З.М., филология шIэнныгъэхэмкІэ кандидат.

Рецензентыр:

Шорэ Ж.К., филология шIэнныгъэхэмкІэ кандидат.

Апиш Ф.Н., Кесебежева Н.И. Методические рекомендации «Система оценки результатов освоения учебных предметов «Родной (адыгейский) язык» и «Литературное чтение на родном (адыгейском) языке» для 1-4 классов начального общего образования» - Майкоп: АРИПК, 2023.- 14с.

© Апиш Ф.Н., Кесебежева Н.И., 2023

© Оформление издательства ГБУ ДПО РА «АРИПК», 2023

Ущызыгъэгъуаз

Адыгабзэр, урысыбзэм иғъусэу, Адыгэ Республика м икъэралыгъуабзэу, зэраштагъэм ащ мэхъанэу илэр къылэтыгъ. Адыгэ Республика м щыпсэурэ цыф лъэпкъхэм абзэхэр къэгъэнэжыгъэнхэм, зэфэдэ фитныгъэхэр яІэхэу ыкИи ежъхэм янэшанэхэм атегъэпсыкИыгъэу хэхъоныгъэ ягъэшЫыгъэним пае амалхэр щыІэ хъугъэ. Амалхэр икъу фэдизэу гъэфедагъэхэу кІэлэеджакІохэм шІэнныгъэхэр ягъэгъотыгъэнхэ фае. Цыфым ишІэнныгъэ зынэсырэр апэу къэзыгъэльягъорэр бзэр ары.

Бзэм ишъэфхэр дэгъоу къызІэкІахъэхэрэр нахь куоу бзэшІэнныгъэм зыІепещэх, бзэм изэгъэшІэн тэрэз дэдэу къыздэмыхъухэрэр нахь тэрэзэу зэрэзэрагъэшІещтым кІэгүйх.

Бзэхэбзэ икъугъэхэр къезыхъакІэу, бзэр зыпсыхъэрэр «Адыгэ литературэр» ары. Ар куоу зэзгъашІэрэм зэгъэзэфагъэу ыкИи щэриоу гуцыІэнэу, бзэр иғъэкІотыгъэу ыгъэфедэнэу фызэшІокИы.

КІэлэеджакІохэм яшІэнныгъэ зынэсрэм иупльэкІун мэхъанэшхо иI.

Апэрэ-яплІэнэрэ классхэм ащеджэрэ кІэлэеджакІохэм егъэджэн предметхэу «Адыгабзэ» ыкИи «Адыгэ литератур» зыфиІохэрэмкІэ шІэнныгъэу агъотыхэрэм яупльэкІункІэ шэпхъэ гъэнэфагъэхэр зэхэгъэуцуагъэх. А шапхъэхэр къэралыгъо гъэсэныгъэ шапхъэхэм адиштэхэу гъэпсыгъэх. Ау кІэлэеджакІохэм яшІэнныгъи, ямали, якъулайныгъи зэфэдэхэп. Арышь, ежь кІэлэгъаджэм кІэлэеджакІохэм яшІэнныгъэ зынэсрэм екІолІэкІэ гъэнэфагъэ афишІын фае оценкэ гъэуцунымкІэ. Ащ пае мы шапхъэхэр джыри пчагъэрэ упльэкІужыгъэнхэ фае. Ар кІэлэгъаджэхэм япшъэрыль шъхьаI.

Адыгэ Республика м ит еджэпІэ зэфэшъхафхэу ублэпІэ классхэм егъэджэн предметхэу «Адыгабзэ» ыкИи «Адыгэ литератур» зыфиІохэрэмкІэ ащезыгъаджэрэ кІэлэгъаджэхэм мы ІофыгъомкІэ яшІошІхэр къатхыгъэмэ иғъоу теплты. ЩыкІагъэу фальэгъухэрэм къатегущыІэхэмэ, Іофыр нахь тэрэзэу зэхэшагъэ хъунэу къытщэхъу.

**Егъэджэн предметэү «Адыгабзэ» зыфиIорэм изэгъэшIэн къытыгъэм уасэ
фэзышIырэ шапхъэр (системэр)**

Егъэджэн предметэү «Адыгабзэм» изэгъэшIэн кIэухэу фэхъугъэм уасэу иIещтым мэхъянэ-шэпхъэ льапсэу иIэр къызэригъэнафэрэр цыфым фэгъэхьыгъэ, предметым шъхъащыкIрэ ыкIи предметым икIун гъэцэкIагъэ зэрэхъугъехэм ялъытыгъ.

**Программэм изэгъэшIэн ыкIи гъэцэкIэн фаеу ихъухъагъэхэм
уасэу яIещтыр къэзгъэнэфэрэ шъуашхэр,
къыубытхэрэр ыкIи технологиехэр (зэшIохыкIэхэр)**

№	УплъэкIун ым ишъуаш	УплъэкIуным къыхиубытхэрэр	УплъэкIуным итехнологие	КIэухым (результаты) ыуас
1.	Уплъэ- кIуным иублапI	Къэнэжьыгъэ шIэнныгъэхэр зыфэдизыр, зыдынэсрэр, хэшIыкIэу апэрэ еджэгъу ильэсхэм къаIэкIэхъагъэу къыкIэлъыкIощт еджэгъу ильэсхэм ишцыкIэгъэштыр уплъэкIуныр	УплъэкIун диктантэу грамматикэ гъэцэкIэн зигъусэу такъикъ 15-20 фэдизыр, уплъэкIун ИофшIэнэу такъикъи 10 хъурэр	Уасэм ушетын нэшанэ иI, аш къыдельытэ изырызыгъокIэ щыкIагъэу иIэхэр къыхэгъэшыгъэхэу, гъэтэрэзыжыгъэн фаехэр
2.	KIo пэтрэ (текущий) уплъэкIун	Егъэджэн программэр къызэралэкIэхъагъэр зэрэрекIокIыгъэр мониторинг шыгъэныр - егъэджэн Иофыгъом хахъэхэрэр тэрээмэ, екъумэ, зэкIэлъыкIокIэ гъэнэфагъэ яIэмэ уплъэкIуныр ыкIи зэгъэфэгъэныр; Лингвистическэ зэхэфыныр еджакIомэ зэрагъэцэкIэштүрэр уплъэкIуныр ыкIи зэгъэфеныр; -зэллыIэсын пишэрилъэу иIэм тегъэпсыхъагъэу еджакIом игупшигэхэр ыгъэпсын зэрилъэкIрэм льыпльэныр; - Жэбзэ амалхэм яхэхъоныгъэ уплъэкIугъэныр ыкIи зэгъэфэгъэныр.	Урок пэпчь къыхиубытхэу жэрыIокIэ яупчIыныр, тхэн гъэцэкIэн тренинг кIэкIхэр тетрадми датхэнэыр. Тест цыкIухэр такъикъи 3-10 хъухэу гъэцэкIэгъэнхэр. УнэмкIэ ИофшIэнхэр зэрагъэцэкIагъэр уплъэкIугъэныр.	Уасэу фашIыщтым уплъэкIун ыкIи зэгъэфэн нэшанэ иI ыкIи еджакIом хэукъоныгъэ юшIын юльэкIыныр къыдельытэ. Егъэджэн Иофыгъохэр ыгъэтэрэзыгъэмэ къыдельытэ ыкIи хэукъоныгъэмэ ягъэтэрэзыжыкIэ хъушт амал зэфэшхяфхэр къегъэнафЭ. Къыхеубытхэх уасэ зыфэшIыжынымрэ уасэ

				зэфэшшыжынымрэ
3.	Тематикэ упльэкIун	Егъэджэн темэр кызыэралэхъагъэр зынэсрэр къэгъэнэфэн: -теорие материалэу темэм (Шэнэгъэм) къыхиубытэрэр зэрэзрагъешшагъэр зынэсрэр изырызыгъокIэ къэгъэнэфэгъеныр; - предметым шъхьащыкIэ Иофыгъохэу акIурэ темэм (Лэпэлэсэнэгъэр, хэшикIыр, щигъозэныр) епхыгъехэр зынэсыгъэхэр изырызыгъокIэ къэгъэнэфэгъеныр.	Диктантхэр, ахэм адакIоу грамматикэ гъэцэкIэнхэр, темэ зэфэшшыфафхэмкIэ тестхэр, сочинениехэр, изложениехэр, тхыгъэ рассказхэр, егъэджэн мыин проект гъэцэкIэнхэр къэушыхъатыныр. Урыгъозэн уахътэу такъикбы 10-20	Уасэм нахьыбэмкIэ гъэунэфын, зэфэхьысын мэхъанэ иI. Уасэу къыратыгъэр нахь къэлэтыгъэнымкIэ кIэджыкIыжын амал иIэныр
4.	Апэрэ ильэсны къом зэрагъэ- ш1агъэм (рубежный) иупльэкIун	Ильэсныкъом къыкIоцI акIугъэ программнэ материалыр зынэсыгъэр къэгъэнэфэн. Ыпэрэ ильэсхэм акIугъэ материалэу аттестацэе шыгъэнным пае къагъэнэфэгъэ шэнэгъэхэм якуугъэ къэгъэнэфэн.	Грамматикэ гъэцэкIэнхэр зыхэт диктант такъикъ 25-30 къыкIоцI.	Уасэм нахьыбэмкIэ гъэунэфын нэшанэ иI. КIэух уасэр кIэджыкIыжын амал фаехэм къареты.
5.	КIэух упльэкIун	Ильэсым къыкIоцI акIугъэ программнэ материалыр зынэсыгъэм икъэгъэнэфэн. Ыпэрэ классхэм акIугъэ материалым икуугъэ зынэсрэр къэгъэнэфэн.	Ильэс кIэух упльэкIун диктантэу грамматикэ гъэцэкIэнхэр зигъусэр зытельятахъэр такъикъ 30-35.	Гъэунэфын уас.

ЕджакIохэм жэбзэ Иофыгъо зэфэшшыфафхэр зэралэхъагъэм ишапхъ (ильэс еджэгъум ыкIэм)

Жэбзэ Иофыгъо зэфэшшыфафхэр	Апэрэ класс	Я 2-рэ класс	Я 3-рэ класс	Я 4-рэ класс
ЕдэIуныр	Зы такъикъ	Зы такъикъ	Зы такъикъ	Зы такъикъ
Диалог жабзэр	гүшүIэухыгъэу 4-5	гүшүIэухыгъэу 5-6	гүшүIэухыгъэу 6-7	гүшүIэухыгъэу 7-9

Монолог жабзэр	ГушиIэухыгъэу 4-5	ГушиIэухыгъэу 4-6	ГушиIэухыгъэу 7-9	ГушиIэухыгъэу 9-12
Еджэныр	Апэрэ-ящэнэрэ четвертхэм пычыгъо еджэн; ЯплIэрэ четвертым гушыIэ 10-15.	20-30	40 -55	55-70
Тхэныр				
Текстым гетхыкIыныр	ГушиIэ 15-20	ГушиIэ 20-30	ГушиIэ 30-45	ГушиIэ 45-60
Диктант	-	ГушиIэ 15-35	ГушиIэ 35-50	ГушиIэ 50-65
ГушиIэлъэ диктант	ГушиIи 6-8	ГушиIэ 8-11	ГушиIэ 12-14	ГушиIэ 15-18
Изложение	-	ГушиIи 10-20	ГушиIэ 20- 40	ГушиIэ 45-65
Сочинение	-	-	ГушиIэухыгъи 5-6	ГушиIэухыгъи 9-10

Отметкэ гъеуцуун шапхъэхэр

Апэрэ классым жэрыIокIэ отметкэ агъеуцу.

Я 2-рэ классым щегъэжьагъэу баллэу 5-м тет системэмкIэ отметкэхэр агъеуцу.

Еджэныр:

Апэрэ классым икъэухыгъом сабийхэр зы такъикъым къыкIоцI гушыIэ 10-15 зэхэугуфыкIыгъэу, зыпкъ итэу, тэрэзэу текстым имэхъанэ къагурыIоу къеджэшьунхэ фае.

Я 2-рэ класс: «5» - зы такъикъым гушыIэ 30-м къышымыкIэу, «4» - зы такъикъым гушыIэ 25-м къышымыкIэу, «3» - зы такъикъым гушыIэ 20-м къышымыкIэу, «2» - зы такъикъым гушыIэ 20-м къышымыкIэу.

Я 3-рэ класс: «5» - зы такъикъым гушыIэ 55-м къышымыкIэу, «4» - зы такъикъым гушыIэ 50-м къышымыкIэу, «3» - зы такъикъым гушыIэ 45-м къышымыкIэу, «2» - зы такъикъым гушыIэ 40-м къышымыкIэу.

Я 4-рэ класс: «5» - зы такъикъым гущыIэ 70-м къышымыкIэу, «4» - зы такъикъым гущыIэ 65-м къышымыкIэу, «3» - зы такъикъым гущыIэ 60-м къышымыкIэу, «2» - зы такъикъым гущыIэ 55- м къышымыкIэу.

Текстым итетхыкIын:

Отметкэу «5» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъэ хэмитэу, зэгъэфагъэу гъэцкIагъэ зыхъукIэ;

Отметкэу «4» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъэу 1-2 ыкIи зы гъэтэрэзыжьыгъэ, е зы хэукъоныгъэрэ 1 гъэтэрэзыжьыгъэрэ хэт зыхъукIэ;

Отметкэу «3» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъэу 3 зы гъэтэрэзыжьыгъэрэ хэт зыхъукIэ;

Отметкэу «2» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 4-рэ зы гъэтэрэзыжьыгъэм ехъу хэт зыхъукIэ;

Диктантым итхын:

Отметкэу «5» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи, гъэтэрэзыжьыгъи хэмитэу, тхэкIэ шапхъэхэм атетэу гъэпсыгъэ зыхъукIэ (я 2-рэ классым зы гъэтэрэзыжьыгъэ къыхэфэн ыльэкIыщт);

Отметкэу «4» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 2-м ехъу хэмитэу, къэбзэ-льабзэу тхэкIэ шапхъэхэм тIэкIу макIэу атекIэу гъэцкIагъэ зыхъукIэ;

Отметкэу «3» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 3-5 хэтэу ыкIи емыгугъоу гъэцкIагъэ зыхъукIэ;

Отметкэу «2» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 6 е нахыбэ хэтэу ыкIи емыгугъоу гъэцкIагъэ зыхъукIэ;

ГущыIэлъэ диктант:

Отметкэу «5» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи, гъэтэрэзыжьыгъи хэмитмэ (я 2-рэ классым зы хэукъоныгъэ къыхэфэн ыльэкIыщт);

Отметкэу «4» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 2-м ехъу хэмитмэ (зы гъэтэрэзыжьыгъэ къыхэфэн ыльэкIыщт);

Отметкэу «3» агъэуцу, ИофшIагъэм хэукъоныгъи 3-4 хэтэу ыкIи емыгугъоу гъэцкIагъэ зыхъукIэ;

Отметкэу «2» агъэуцу, Йофшагъэм хэукъоныгьи 5 е нахыбэ хэтэу ыкИи
емыгугъо гъэцэкIагъэ зыхъукIэ;

Сочинениехэмрэ изложениехэмрэ зиупльэкIухэкIэ кIэлэегъаджэм
отметкиIу егъэуцу: зыр – мэхъанэмрэ къэIуакIэмрэ зэрэзгъэфагъэхэмкIэ,
адрэр – тхэнхабзэмкIэ.

Мэхъанэмрэ къэIуакIэмрэ альэнныкъокIэ уасэ зэряптыщтыр:

Отметкэу «5» агъэуцу, Йофшагъэм тэрэзэу авторым итекст ымыукую
къытхыхъажъзэ, темэр икъоу къызэIуихэу ыкИи гупшиисэ лъапсэу иIэр IупкIэу
къызигъэнафэкIэ. ГущыIэухыгъэхэр синтаксис шапхъэмэ атетэу
зэхэгъэуцуагъэх. IупкIэу ыкИи тэрэзэу гущыIэхэр гъэфедагъэх. Хэукъоныгъэ
мыин дэдэ къэIуакIэм ыльэнныкъокIэ къыхэфэн ыльэкIышт.

Отметкэу «4» агъэуцу, Йофшагъэм авторым итекст икъоу, тэрэзэу,
зэкIэлъыкIокIэ гъэнэфагъэ иIэу, къыриIотыкIрэр шапхъэм тетэу, синтаксис
шапхъэхэр ымыукую, логикэ хэлъэу гупшиисэ шъхьаIэу иIэр къэгъэнэфагъэ
зыхъукIэ. Йофшагъэм хэукъоныгъищым ехъу хэтэп (къыриIотыкIрэмрэ
тхыбзэмрэ).

Отметкэу «3» агъэуцу, Йофшагъэм икъоу темэр къыщызэIумыхыгъэу,
гупшиисэм икъэгъэнэфэн логикэу хэлъыр укъуагъэ зыхъукIэ. Хэукъоныгъэу 4-
6 хэтын ыльэкIышт (къыриIотыкIрэмрэ тхыбзэмрэ).

ТхэнхабзэмкIэ отметкэхэр:

Отметкэу «5» - тхэнхэбзэ хэукъоныгъэу, тамыгъэгъэуцуу 1 хэтын
ыльэкIышт.

Отметкэу «4» - тхэнхэбзэ хэукъоныгъэу, тамыгъэгъэуцуу 2-3 хэтын
ыльэкIышт.

Отметкэу «3» - тхэнхэбзэ хэукъоныгъэу 4-5, тамыгъэгъэуцуу 2 хэтын
ыльэкIышт.

Отметкэу «2» агъэуцу - отметкэу «3»-м къыхэфэн ыльэкIышт
хэукъоныгъэ пчагъэм шъхьащыкIэу къызыхафэкIэ. Еджэгъур кIo пэтзэ
отметкэу «2» агъэуцурэп, сыда пIомэ пэублэ еджапIэм пшъэрыльэу иIэр

сочинением итхын фэгъесэгъэныр ары. Ау кIэлэгъаджэм хэукъоныгъэхэр егъэтэрэзыжыхыкIи гущыIЭкI осэ гъэнэфагъэ ИофшIагъэм фешIы.

Къэзгъэнаф:

* Я 4-рэ классым икIэух атхыгъэ упльэкIун сочинением отметкэу «2» -р ИофшIагъэм тэфэмэ щагъэуцу.

**Егъэджэн предметэү «Адыгэ литератур»
зыфиIорэм изэгъэшIэн къытыгъэм уасэ фэзышIырэ шапхъэр (системэр)**

**Егъэджэн предметэү «Адыгэ литератур» зыфиIорэмкIэ еджакIомэ
шIэныгъэу агъотыгъэм иупльэкIун**

ЕджакIомэ шIэныгъэу агъотыгъэм иупльэкIун изэхэшэн унэшьо гъэнэфагъэхэу щыIэхэм атхыгъэу гъэпсыгъэ. УблэпIэ классхэм «Адыгэ литературэр» зэрагъашIэ зыхъукIэ мыщ фэдэ упльэкIун шIыкIэхэр бгъэфедэмэ хъущт: шIэныгъэ упльэкIун, тематикэ упльэкIун, зэфэхьысыжь упльэкIун.

ШIэныгъэ упльэкIуным хахьэх: урок пэпчь жэрыIокIэ уяупчIыныр, тетрадь тхэн гъэцэкIэнхэр, творческэ ыкIи упльэкIун ИофшIэнхэр, произведениеу акIугъэмкIэ тестхэр, ымакъэ Ioу ыкIи ыгукIэ еджэн къулайныгъэу аIэкIэлхэм яупльэкIун (зэджаагъэр къызэрэгурIуагъэмкIэ упчIэхэмрэ гъэцэкIэнхэмрэ игъусэхэу), тест гъэцэкIэнхэу «гүщIэухыгъэр ухы», «дэжэуал тэрэзыр къэгъот», «хэуукъоныгъэр къэгъот», нэмыхIэри, ежь-ежырыу тхылтым (сурэтхэм, дэтхэм) Иоф адишIэныр.

Тематикэ упльэкIуныр темэу акIурэр (е Iахъэу темэм щыщыр) заухкIэ тестхэмкIэ (тест гъэцэкIэнхэмкIэ) еджакIохэм шIэныгъэу яIэ хъугъэр упльэкIугъэныр, сочинение кIэкI, рассказ зэхагъэуцоныр, атхыныр, проект гъэцэкIэнхэр къагъэльэгъонхэр.

Азыфагурэ ыкIи зэфэхьысыжь упльэкIуныр упльэкIун (контрольнэ) ИофшIэнхэмкIэ, зэфэхьысыжь тестхэмкIэ четвертым, ильэсныкъом, ильэс еджэгъум якIэуххэр рагъэкIокIых.

Еджэн къулайныгъэхэм яупльэкIун ильэсым щэ рагъэкIокIы: пэшIорыгъэшь упльэкIун, апэрэ ильэсныкъом ыкIи ятIонэрэ ильэсныкъом якIэуххэр.

ЖэрыIуабзэмкIэ Иэзагъэу (къулайныгъэу) агъотын фэе шапхъэхэр

№	Жабзэ Иофыгъо зэфэшьхья ф хэр	Апэрэ класс	2 – рэ класс	3- рэ класс	4 – рэ класс
1.	ЕдэIуныр	Зы такъикъ	Зы такъикъ	Зы такъикъ	Зы такъикъ
2.	Диалог жабзэр	гущыIэ- ухыгъэу 3-4	гущыIэ ухыгъэу 4-5	гущыIухыгъэу 5 -6	гущыIухыгъэу 6 -7
3.	Монолог жабзэр	гущыIэ ухыгъэу 3-4	гущыIэ ухыгъэу 4-5	гущыIухыгъэу 5-6	гущыIухыгъэу 6-7
4.	Еджэныр	10-15	20-30	30-40	50-70
5.	Рассказыр /сочинениер	-	-	гущыIухыгъэу 4-5	гущыIухыгъэу 5-8

ЕджакIохэм ягъэхъагъэхэм уасэ зэрафэшишЫн плъэкIышт шапхъэхэр

Еджэн шапхъэхэр:

Апэрэ ильэс еджэгъум икIэух еджакIохэр зы такъикъым гущыIэ 15-20
пычыгъо-пычыгъоу, тэрэзэу къеджэн фай. Апэрэ классым жэрыIокIэ
ягъэхъагъэхэм уасэ афэшишЫныр.

Отметкэр /Классыр	«5»	«4»	«3»	«2»
2	ГущыIэ 40-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 30-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 20-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 20-м нахъ макIэ къеджэ
3	ГущыIэ 60-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 50-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 40-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 35-м нахъ макIэ къеджэ
4	ГущыIэ 70-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 60-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 50-м къыщымыкIэу къеджэ	ГущыIэ 40-м нахъ макIэ къеджэ

Отметкэхэр зэрагъэуцшт я текстэу къызэджэштым иинагъэ зыфэдизыштыр:

я 2-рэ классым – реджэнхэу тхылъым изы тхьэпэ план (1/4);

я 3-рэ классым – реджэнхэу тхылъым изы тхьэпэ щан (1/3);

я 4-рэ классым – реджэнхэу тхылъым изы тхьэпэ ныкъу (1/2).

Рассказ /сочинениехэм уасэу афэшыгъэштым ишапхъэхэр:

Рассказэу/сочинениеу я 3-4-рэ классым щатхыштым иинагъэ зыфэдизыштыр – нэкIубгъо ныкъом щегъэжъагъэу нэкIубгъо псаум нэс, я 3-рэ классым ар гүшIэухыгъиплI-тфыкIэ нахыбэ хъун файл (гүшIэ 30-40), я 4-рэ классым гүшIэухыгъибл-икIэ нахыбэ хъун файл (гүшIэ 55-70).

Сочинениехэр зиупльэкIухэкIэ кIэлэгъаджэм отметкиIу егъэуцу: зыр – мэхъанэмрэ къIуакIэмрэ зэрэггъэфагъэхэмкIэ, адэр – тхэнхабзэмкIэ.

Пэублэ еджапIэм пшъэрыльэу иIэр кIэлэеджакIохэр сочинением итхын фэгъесэгъэныр ары. Ащ къыхэкIэу узымыгъэрэзэрэ отметкэхэр зыфагъэуцухэрэр я 4-рэ классым икIэуххэм атхыгъэ уплъэкIун сочинениехэр ары.

Темэр къызэрэзэIухыгъэмкIэ (жабзэмкIэ ыкIи мэхъанэмкIэ зэхэтэу) **отметкэ зэрэбгъэуцштыр:**

Рассказыр /сочинениер аупльэкIу зыхъукIэ мыш фэдэ отметкэхэр агъэуцу:

Отметкэу «5» агъэуцу рассказым е сочинением темэр икъоу къызэIуихыгъэмэ, гупшиисэ шъхьаIэр къыгъэнэфагъэмэ. ГүшIэухыгъэхэр тэрэзэу зэгъекIугъэу, хэукуноныгъэ химышIыхъэу ытхыгъэмэ. ЖабзэмкIэ зы хэукуноныгъэ хишIыхъагъэмэ, «5» -м къыщагъакIэрэп.

Отметкэу «4» агъэуцу рассказым е сочинением темэр икъу фэдизэу, гупшиисэхэм язэкIэлтыкIуакIэ мыукууагъэу къызэIуихыгъэмэ. ХэукуноныгъитIу-щы нахь химышIыхъагъэмэ, «4» -м къыщагъакIэрэп. Отметкэу «3» агъэуцу рассказым е сочинением итемэ икъу фэдизэу

къызэIумыхыгъэмэ, гупшысэхэм язэkIэлъыкIуакIэ зэшыкIукIыгъэмэ, хэукъоныгъиплI-хы нахыбэ химышыхъагъэмэ, «3» -р төфэ.

ТхэнхабзэмкIэ отметкэр зэрагъэуцурэр:

Отметкэу «5» агъэуцу – хэукъоныгъэ хэмийтмэ, е ежь-ежырэу гъэтэрэзыжыгъэ зытIуш нахь хэмийтмэ;

Отметкэу «4» агъэуцу – орфографическэ хэукъоныгъитIу-щы, зытамыгъэгъэуцу хэукъоныгъэ хэтмэ;

Отметкэу «3» агъэуцу – орфографическэ хэукъоныгъиплI-хы, зытамыгъэгъэуцу хэукъоныгъитIу хэтмэ.

Отметкэу «2» агъэуцурэр, ау кIэлэегъаджэм хэукъоныгъэхэр зэкIэ къыхегъэщи, егъэтэрэзы, жэрыIокIэ IoфшIэнным уасэ фешIы.

ЯплIэнэрэ классым ильэс еджэгъум икIэух зэфэхысыжь упльэкIун IoфшIэнэу сочинениер къыхэхыгъэ хъумэ, сочинением темэр къызэрэзэIухыгъэмкIи, тхэнхабзэмкIи отметкэ бгъэуцумэ хъушт.

Дэтхэр

Ушызыгъэгъуаз.....	3
Егъэджэн предметэу «Адыгабзэ» зыфи Йорэм изэгъэшиэн къытыгъэм уасэ фэзышЫрэ шапхъэр (системэр).....	4
Егъэджэн предметэу «Адыгэ литератур» зыфи Йорэм изэгъэшиэн къытыгъэм уасэ фэзышЫрэ шапхъэр (системэр).....	10

Фатимет Нурбиевна Апиш

Нафсет Ибрагимовна Кесебежева

МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ

«Система оценки результатов освоения учебных предметов «Родной (адыгейский) язык» и «Литературное чтение на родном (адыгейском) языке»
для 1-4 классов начального общего образования».
(соответствует ФГОС НОО)

Ответственный за выпуск: Ф.Р. Тхагова

Адыгейский республиканский институт повышения квалификации,
г. Майкоп, ул. Ленина, 15

